

Renskrivning av Rådhusrättens protokoll i målet mot Anna Maria Engström, åtalad för anstiftan och deltagande i upplopp den 21 april 1902.

Rådhusrättens tredje avdelning, N:o 242 Åklagaren / Engström

1902 den 15 maj

Närvarande:

t.f. vice Ordf. Stadsnotarien Martin

Stadsnotarien Hafström

t.f. notarien Cederborg

S.D. Till denna dag hade t. f. Stadsfiskalen Carl Gustaf Lidberg, å tienstens vägnar, erhållit stämning å Barberarbrädet ogifta Anna Maria Engström på grund af en så lydande ansökning:

Till etc, med etc Bil. 1

Den i stämmingsansökningen omförmälda polisrapporten var af följande lydelse:

Rapport etc Bil. 2

Vid upprop af målet i närvaro af t.f. Stadsfiskalen Juris Kandidaten Jonatan Ekelund såsom allmän åklagare instälde sig Anna Maria Engström personligen, åtföljd och i rättegången biträdd af e.o. Hofrättsnotarien Erik Lidfors.

Hörd angående det hufvudsakligaste af sina lefnadsomständigheter berättade Anna Maria Engström i öfverensstämmelse med anteckningarna härom i ofvan intagna rapport; tilläggande Anna Maria Engström, att hon, som vore ogift, kunde läsa och skriva; att hon, som blifvit konfirmerad och begått H. H. nattvard, ej förut varit för brott tilltalad; samt att hon inskrifvits i Adolf Fredriks församling sen den 30 Januari 1902.

Dessa Anna Maria Engströms uppgifter vitsordades i tillämpliga delar ej mindre af ett af Pastoratsadjunkten i härvarande Hedvig Eleonora församling E. Westman den 2 november 1894 utfärdadt prestbetyg, hvaraf jemväl inhämtades, att Anna Maria Engström egde godkänd kristendomskunskap samt åtnjöte medborgerligt förtroende, än äfven af upplysningen, meddelade från härvarande aktuari kontor en derstädes före den 1 Januari 1901 förde anteckningar öfver för brott vid denna Rådhusrätt lagförda personer.

Sedan Anna Maria Engströms berättelse inför polismyndigheten, derefter blifvit uppläst ur rapporten, förklarade Anna Maria Engström, att hon åberopade densamma såsom svaromål, med tillägg, att då folkmassan bakom henne trängt på och någon af de kringstående trampat på hennes klädning, hon vändt sig mot folkhopen och yttrat med ganska hög röst, dock utan att ropa: ”Stanna, stanna!”; att dessa ord förmodligen missupfattats af de närvarande poliskonstaplarna, men att hon dermed ej afsett annat än att freda sig själf för folkhopen; att strax derefter, då hon kommit att gå bredvid ett par arbetare, hon frågat dessa om anledningen till folkskockningen och dervid erhållit till svar, att anledningen vore densamma som dagen förut; att hon i anledning deraf yttrat: ”Ja, då hvet jag vad det gäller, ty igår hörde jag

folkhopen ropa 'lefve den allmänna rösträtten' utanför mitt fönster"; att detta hennes yttrande, som äfven fälts med ganska hög röst, syntes likaledes hafva af polismännen missuppfattats; samt att hon på angifna grunder bestrede käromålet.

På af åklagaren gifven anledning förklarade Anna Maria Engström, att hon först stått i hörnet af Schéelegatan och Handverkargatan samt derefter, hindrad af folkmassan, gått sakta Handverkargatan vesterut för att begifva sig till N:o 20 vid sistnämnda gata.

Åklagaren anhöll om fjorton dagars uppskof med målet för bevisnings förebringande. Med bifall härtill utsatte Rådhusrätten målet att åter förekomma Torsdagen den 29 innevarande maj kl. 11 f. m., då Anna Maria Engström hade att ånyo inställa sig inför Rätten och då åklagaren hade att förebringa den bevisning, han aktade nödigt; hvilket afsades.

In fidem
C .L. Schönmeyr

1902 den 29 maj

Närvarande: Som förut.

S.D. Vid upprop till fortsatt hadläggning af det från den 15 innevarande maj till denna dag uppskjutna målet emellan t. f. Stadsfiskalen Carl Gustaf Lidberg, å tjenstens vägnar, å ena, samt barberarebiträdet ogifta Anna Maria Engström, å andra sidan angående brott mot 10 kap 13 § Strafflagen, instälde sig i närvaro af bemälde Lidberg såsom allmän åklagare Anna Maria Engström genom ombud, e. o. Hofrättsnotarien Erik Lidforss, hvilken till stöd för sin behörighet att föra talan i målet ingaf en så lydande fullmakt:

Fullmakt etc bil. 3

Sedan protokollet för föregående rättegångstillfälle blifvit uppläst och på fråga lemnats utan anmärkning, förmälde Lidforss, att uti den i berörda protokoll intagna polisrapporten felaktigt uppgifvits att den person, Anna Maria Engström gått att besöka efter ifrågavarande upptråde, bott i huset N:o 20 B vid Handverkargatan i stället för i huset N:o 22 B vid samma gata, samt att det varit först efter besöket i sistnämnda hus, som Anna Maria Engström återvänt i riktning mot huset N:o 20 Handverkargatan för att ingå i en der befintlig brödbod.

Lidforss anförde äfven, att ordalagen på ett ställe i rapporten möjligen kunde leda till missuppfattning, då nämligen uti följande mening: "Hörd derstädes af öfverkonstapeln Ernst Källander erkände Engström, att hon vid ofvannämnde tillfälle uppehållit sig på Handverkargatan, der en större mängd personer vid tillfället varit församlade och fört högljudt oväsen", de sista orden skulle kunna fattas såsom hänförande sig till Anna Maria Engström, men att det riktiga naturligtvis vore att tolka satsen på sådant sätt, att berörda ord syftade på "en större mängd personer"; och bestred Lidforss, i händelse någon annan tolkning än den sistnämnda gjordes gällande, att "rapporten vore riktig härutinnan.

Åklagaren anhöll härefter om vittnesförhör med Poliskonstaplarna N:o 125 Johan Bernhard Carlberg, N:o 142 Gustaf Stjärne och N:o 141 Knut Ferdinand Althal samt Inspektionskonstapeln Anders Petter Bergström, hvilka vid Rätten närvarande fingos vid pårop företräda.

På fråga om jäf förmälde Lidforss, att han bestrede de till vittnen åberopade personernas hörande på grund af stadgandet; 17 kap. 11 § Rättegångsbalken att "vakter och de, som

Rättens eller Konungens Befallningshafvandes bud och ärende gå må vittna om det som dem i ty fall händer, så och om det de utträttat, der ej andra vittnen till äro"; och anförde Lidforss dessutom: Särskildt gällde denna anmärkning Carlberg och Stjärne, hvilka skulle höras om åtgärder de sjelfva vidtagit. Dessa båda polismän vore för öfrigt att betrakta såsom angifvare i målet, enär de, enligt rapporten, anhållit Engström och fört henne in på poliskontoret samt afgifvit rapport om hvad som passerat. Carlberg vore dessutom målsegare beträffande det ärekränkingsbrott, hvartill Anna Maria Engström, enligt hans berättelse i rapporten, skulle hafva gjort sig skyldig.

Åklagaren bestred de gjorda jäfsanmärkningarna under förmälan, att ingen af de åberopade polismännen vore angifvare eller målsegare och att ingen af dessa kunde vänta nytta eller skada af målet, enär konstaplarna endast inrapporterat hvad som tilldragit sig i deras tjenstgöring samt att hvad särskildt beträffade ärekränkningen mot Carlberg, hvarken denne eller åklagaren förde någon talan härför. Carlberg förmälde att han för sin del ej förde eller ämnade föra någon talan beträffande berörda ärekränkning.

I anledning häraf invände Lidforss, att oaktadt berörd förklaring, det stode såväl åklagaren som Carlberg fritt att i en annan rättegång föra talan beträffande berörda ärekränkning. Derefter afsades efter enskild öfverläggning följande

Beslut.

Rådhusrätten finner hvad i jäfsafseende framstälts emot Bergström och Althal ej förtjena afseende;

Men enär upplyst är, att beträffande Carlbergs och Stjärnas åtgärder vid i målet ifrågavarande tillfälle, andra vittnen finnas, pröfvar Rådhusrätten rättvist förklara att Carlberg och Stjärne emot stadgandet i 17 kap. 11 § Rättegångsbalken, ej må såsom vittnen i målet höras. Såväl åklagaren som Lidforss anmälde missnöje emot förestående beslut i hvad dem deri emot gått; och tillkännagafs, att talan härutinnan finge föras i sammanhang med hufvudsaken. Derefter fingo Althal och Bergström, då något jäf i öfrigt mot dem ej anfördes eller kunde utrönas, aflägga vittneseden, om hvars vigt och medförande förbindelse, de erinrades; och hördes de derpå hvar för sig dervid

1:o Althal berättade: Måndagen den 21 sistlidne april på aftonen hade vittnet varit kommenderad att patrullera på Kungsholmstorg samt angränsande delen af Schéelegatan och Handtverkaregatan. Mellan kl. 7 och 8 berörda qväll hade en mängd personer, omkring 100 till antalet, samlat sig i hörnet af nämnda gator. Då allt mera folk kommit till, hade vittnet tillsammans med konstapeln N:o 132 Skön försökt att skingra folkhoppen, men bemötts med hån och skrik, hvarför förstärkning eftertelefonerats; Samtidigt med dennes ankomst hade vittnet på södra trottoiren af Handtverkaregatan lagt märke till Anna Maria Engström. Först hade order gifvits att rensa den del af Handtverkaregatan, som låge åt Kungsholmstorg. På polismännens uppmaningar till massan att skingra sig, hade Anna Maria Engström med hög röst svarat: "Här har jag rättighet att stå så länge jag vill"; hvilka ord vittnet väl hört, då vittnet stått på endast ett par stegs afstånd från Anna Maria Engström. Sedan nämnda del af gatan rensats, hade Anna Maria Engström stannat qvar och, efter att hafva gått ett par steg Handtverkaregatan vesterut, begifvit sig öfver till Norra trottoiren af samma gata, der det ännu funnits qvar en stor hop folk. Då Inspektionskonstapeln Bergström och öfverkonstapeln Skön här uppmanade massan att skingra sig, höjde Anna Maria Engström händerna öfver hufvudet och ropade till folket: "Stanna, stanna! Gå ej härifrån" Då dessa ord yttrades, hade vittnet stått på, endast ett par stegs afstånd från Anna Maria Engström och därför tydligt hört desamma.

Vittnet kunde bestämdt vitsorda att detta utrop ej skett af anledning att några skulle trampat på Anna Maria Engströms klädning. Straxt derefter hade Anna Maria Engström gått några steg Handverkaregatan vesterut, men genast vändt om igen. I detsamma hade öfverkonstapeln Skön och Bergström passerat förbi henne, hvarvid hon, omedelbart efter det de gått förbi, höjt högra handen knuten och yttrat: ”Vänta, ni skall allt få!” Vittnet hade derefter ej iakttagit Anna Maria Engström, förrän hon sedermera blifvit anhållen.

På fråga af åklagaren tillade Althal att folkmängden vid ifrågavarande tillfälle skrikit och hurrat, samt på fråga af Lidforss, att Anna Maria Engström, då hon yttrat orden ”Stanna, Stanna! Gå ej härifrån!”, stått stilla.

I sammanhang härmed påpekade åklagaren, att om folket trängt på och trampat på hennes klädning, Anna Maria Engström bort be dem gå och ej stanna.

Derefter hördes 2:o Bergström och berättade: Vittnet hade måndagen den 21 sistlidne april på aftonen uppehållit sig å Polisstationen i huset N:o 7 & 9 vid Parmätaregatan, då strax före kl. 8 inrapporterades att en stor folkhop samlat sig i hörnet af Handtverkaregatan och Schéelegatan samt ej kunde förmås att skingra sig. I anledning häraf hade vittnet och några andra polismän beordrats till platsen. Vid framkomsten dit hade vittnet, lagt märke till Anna Maria Engström, som befann sig på södra trottoiren af Handtverkaregatan, der det då varit en folkmängd på 300 à 400 personer, i högljudt samtal med henne omgifvande personer. Då polismännen uppmanade massan att skingra sig, hade Anna Maria Engström vändt sig till vittnet och frågat ”med hvad rätt de ginge emot dem, då de finge stå, hvar de ville”. Sedan gatan derefter delvis rensats hade Anna Maria Engström stått kvar midt på körbanan i gatukorset mellan Schéele- och Handtverkaregatorna, hvarvid hon yttrade mycket högt: ”Vi skola stanna här och hålla tillsammans för den allmänna rösträtten! Vi behöfva ej lyda polisen!” Då detta yttrande fäldes, hade vittnet befunnit sig endast par steg från Anna Maria Engström. Då hon emellertid varit omgifven af 20 à 30 personer, hvilka stält sig i ring omkring henne för att höra på henne, hade vittnet gått fram till Anna Maria Engström och tillsagt henne att aflägsna sig då hon i annat fall skulle blifva anhållen. Tre civila manspersoner hade då fört henne bort Handtverkaregatan vesterut. Sedan folkmassan derefter delvis skingrats i hörnet Schéele- och Handtverkaregatorna, hade vittnet begifvit sig sistnämnda gata vesterut. I hörnet af Pilgatan hade vittnet mött Anna Maria Engström som då kommit springande Handtverkaregatan österut. Då vittnet antog att hon ämnade sig tillbaka till den ännu ej fullständigt skingrade folkhoppen i hörnet af Schéele- Handtverkaregatorna, hade vittnet gifvit order till Stjerne och Carlberg att anhålla Anna Maria Engström.

Upprepadt och vidkändt.

Åklagaren anhöll om 14 dagars uppskof med målet för förebringande af ytterligare bevisning Sedan Lidforss förmält sig ej hafva något att häremot invända utsatte Rådhusrätten målets fortsatta handläggning till Torsdagen den 12 nästkommande Juni kl. 11 f.m., då Anna Maria Engström skulle vid laga påföljd iakttaga inställelse och då Åklagaren hade att förebringa ytterligare bevisning hvilket afsades.

In Fidem
C.L. Schönmejr

1902 den 12 Juni

Närvarande:

t.f. vice Ordf. Stadsnotarien Strahl

t.f. stadsnotarien Borg

t.f. Biträdande notarien Salomon

S.D. Vid upprop till fortsatt handläggning af det från den 29 nästlidne maj till denna dag uppskjutna målet emellan t.f. Stadsfiskalen Carl Gustaf Lidberg, å tjenstens vägnar, å ena, samt Barberarebiträdet Ogifta Anna Maria Engström, å andra sidan, angående brott emot offentlig myndighet instälde sig i närvaro af t.f. Stadsfiskalen Per Bertil Mogren såsom allmän åklagare Anna Maria Engström genom sitt förut i målet använda ombud e.o. Hofrättsnotarien Erik Lidforss.

Sedan protokollet för föregående rättegångstillfälle på fråga lemnats utan anmärkning, anhöll åklagaren om vittnes förhör med öfverkonstapeln Johan Fromhold Skön, hvilken, vid Rätten närvarande, fick förekomma.

Sedan åklagaren, på föranledande af Lidforss, förmält att Skön skulle höras om hvad som händt honom i tjensten, äfvensom om hvad han sjelf deri företagit, bestred Lidforss Sköns hörande på grund af stadgandet i 17 kap. 11 § Rättegångsbalken; men förklarade Rådhusrätten i afsagdt beslut, att Rådhusrätten funne hvad i jäfsafseende sålunda framstälts emot Skön ej förtjena afseende.

Lidforss anmälde missnöje emot förestående beslut; och tillkännagaf att talan härutinnan finge föras i sammanhang med huvudsaken.

Derefter fick Skön, då något jäf i öfrigt mot honom ej anfördes eller kunde utrönas, aflägga vittneseden, om hvars vigt och medförande förbindelse han erinrades, och hördes derpå, hvarvid han berättade:

Att vittnet måndagen den 21 sistlidne april på e.m. uppehållit sig å Polisstationen vid Parmätaregatan, då vid ½ 8-tiden inrapporterades, att en folksamling uppstått i hörnet af Schéelegatan och Handverkaregatan; att vittnet i anledning häraf jemte flera andra polismän begifvit sig till berörda plats; att vittnet vid framkomsten dit träffat Inspektionskonstapeln Bergström och Poliskonstapel Carlberg, hvilka på vittnets fråga om anledningen till folksamlingen berättadt, att en qvinna hvilkens namn de ej nämnde orsakat folksamlingen genom att uppmana folket att ej skingra sig samt utbringa lefverop för den allmänna rösträtten; att antingen Carlberg eller Bergström efter en stund för vittnet utpekade nämnda qvinna, hvarvid vittnet iakttagit, att qvinnan, som gestikulerat med händerna och taladt något, som vittnet ej kunde höra, varit omgifven af en del manspersoner, som slagit en ring omkring henne; att qvinnan derpå aflägsnat sig Handverkaregatan vesterut; samt att vittnet derefter ej iakttagit qvinnan, förrän hon införts på polisstationen efter att hafva blifvit anhållen; tilläggande vittnet, att folkmassan uppgått till omkring 400 personer; att det alltid vid ofvannämnda hörn brukade vara mycket folk om qvällarna på grund af ett närbeläget utskänkningsställe; samt på fråga af Åklagaren, att polismännen flere gånger uppmanat massan att skingra sig, men bemötts med skrik och hurrarop och att, sedan Anna Maria Engström aflägsnat sig, folkmassan inom kort skingrat sig, så att allt varit lugnt omkring kl ¾ 9, men att detta äfven nog berott på att flere polismän kommit tillstädes.

Upprepadtoch vidkänt.

Åklagaren öfverlemnade härefter målet till Rättens afgörande under yrkande om ansvar å Anna Maria Engström för anstiftan till upplopp eller, om detta hans yrkande ej bifälles, för deltagande i upplopp.

Lidforss anhöll om tre veckors anstånd med målet för bevisnings förebringande samt förklarade sig villig att derest denna hans anhållan bifölles, underkasta sig slutligt föreläggande med afseende på bevisningen.

Sedan Åklagaren förklarar sig ej hafva något att häremot invända utsatte Rådhusrätten målets fortsatta handläggning till Torsdagen den 3 nästkommande Juli klockan elfva f.m.; då Anna Maria Engström vid laga påföljd ånyo skulle iakttaga inställelse, beredd att förebringa den bevisning hon aktade nödig vid äfventyr att uppskof för sådant ändamål ej vidare blefve henne beviljad; hvilket afsades.

In fidem
C. L. Schönmeyr

1902 den 3 juli

Närvarande: Som senast.

S.D. Vid upprop till fortsatt handläggning af det från den 12 sistlidne Juni till denna dag uppskjutna målet emellan t. f. Stadsfiskalen Carl Gustaf Lidberg å tjenstens vägnar å ena, samt Barberarebiträdet Ogifta Anna Maria Engström, å andra sidan, angående brott emot offentlig myndighet instälde sig i närvaro af t.f. Stadsfiskalen Carl Fredrik Westling, såsom allmän åklagare, Anna Maria Engström genom ombud, e.o. Hofrättsnotarien Leodor Levy, hvilken till stöd för sin behörighet att föra tala i målet ingaf och åberopade en så lydande

Fullmakt etc Bil. 4.

Levy förmälte, att svaranden ej kunde förebringa någon bevisning idag, enär de personer, som skulle höras såsom vittnen voro förhindrade att infinna sig, samt anhöll om tre veckors uppskof med målet för skrifvande af slutligt yttrande.

Sedan åklagaren förklarar sig ej hafva något att häremot att invända, utsatte Rådhusrätten målets fortsatta handläggning till Torsdagen den 24 innevarande Juli kl. 11 f.m., då Anna Maria Engström vid laga påföljd åter skulle iakttaga inställelse, beredd att andraga och styrka allt hvad hon vidare i målet aktade nödigt vid äfventyr att uppskof för sådant ändamål ej vidare blefve henne beviljad; hvilket afsades.

In fidem
C. L. Schönmeyr

1902 den 24 juli

Närvarande: t.f vice Ordf. vice Häradsh. Molander
t.f. Stadsnotarien Borg
t.f. Biträdande Notarien Lind.

S.D. Vid återföretagande af det från den 3 innevarande Juli till denna dag uppskjutna målet emellan t.f. Stadsfiskalen Carl Gustaf Lidberg, å tjenstens vägnar å ena, samt Barberarebiträdet Ogifta Anna Maria Engström, å andra sidan, instälde sig i närvaro af t.f. Stadsfiskalen Carl Fredrik Westling såsom allmän åklagare Anna Maria Engström genom e.o. hofrättsnotarien Sven Aronsson hvilken till stöd för sin behörighet att föra talan i målet ingaf en så lydande fullmakt:

”Fullmakt för Bil. 5.

Sedan protokollet för föregående rättegångstillfälle på fråga lemnats utan anmärkning, anhöll Aronsson om vittnesförhör med Jernarbetarne Carl Johan Edman och Carl August Kristoffersson.

Då de till vittnena återopade personerna voro vid Rätten närvarande, fingo de vid pårop förekomma och, då jäf mot dem hvarken anfördes eller kunde utrönas, aflägga vittneseden hvarefter de, erinrade om dess vigt och medförande förbindelse, hördes hvar för sig och berättade:

1:o Edman: Vittnet hade måndagen den 21 sistlidne April på e.m. tillsammans med andra vittnet, Kristoffersson, och tvenne andra kamrater uppehållit sig å Handverkaregatan i närheten af Kungsholmstorg. Då vittnet med sällskap härifrån skulle begifva sig att på ett utskänkningsställe vid Schéelegatan beläget i andra huset från Kungsholmstorg, hade vittnet iakttagit 4 kolbärare, som stått utanför nämnda utskänkningsställe och sjungit ”Arbetets söner”. Folk hade i anledning häraf samlat sig hvarföre tvenne polismän kommit fram och anmodat kolbärarna att hålla sig tysta och aflägsna sig. Vittnet hade derefter med sällskap begifvit sig in på utskänkningsstället. När de efter en stund kommit ut på gatan igen, hade såväl flere polismän kommit till platsen som mera folk samlat sig derstädes. Sedan vittnet och hans sällskap gått öfver till motsatta trottoiren af gatan, hade vittnet lagt märke till Anna Maria Engström, som vittnet förut kände. Anna Maria Engström hade då kommit gående på Schéelegatan från Bergsgatan och efter att hafva fått syn på vittnet derefter en stund samtalat om demonstrationen dagen förut, hade Anna Maria Engström yttrat med rätt hög röst: ”Lefve den allmänna rösträtten och qvinnans medborgarrätt”, dervid Anna Maria Engström beledsagat orden med en gest med armarna på så sätt att hon slagit ut med armarna i jemnhöjd med bröstet. Anna Maria Engström hade derefter aflägsnat sig från vittnet och hans sällskap nedåt Handverkaregatan, men nästan omedelbart vändt om och gått uppåt samma gata. Efter en stund hade vittnet och hans sällskap begifvit sig åt samma håll som Anna Maria Engström och dervid åter sammanträffat med henne, hvarefter samtliga begifvit sig till Pilgatan, der Anna Maria Engström skiljts från vittnet och hans sällskap samt gått in i en port vid nämnda gata. Vittnet hade härefter gått upp i sin i huset midt emot å samma gata liggande bostad. Omkring 10 minuter senare hade vittnet begifvit sig ned på gatan igen och då åter fått syn på Anna Maria Engström, som samtidigt kommit ut ur den port der hon gått in. Under berörda 10 minuter hade vittnet varit i sin bostad och kunde derfor ej yttra sig om hvad Anna Maria Engström gjort under denna tid, vittnet höll dock för troligt, att Anna Maria Engström derunder ej hunnit ned till folksamlingen vid Kungsholmstorg och tillbaka igen. Vittnet hade strax efter iakttagit, att Anna Maria Engström blifvit anhållen af polisman.

På frågor af Aronsson tillade vittnet att Anna Maria Engström, enligt hvad vittnet kunnat se, ej varit orsaken till folksamlingen; att vittnet ej hört att någon af polismännen högljudt uppmanat folkmassan att skingra sig, utan endast sett polismännen gå fram och tillbaka bland folket; att vittnet uppfattat ofvannämnda ord: ”Lefve den allmänna rösträtten och qvinnans

medborgarrätt” såsom riktade till vittnet, men att vittnet icke kunde säga i hvilken afsigt yttrandet fällts, att dessa ord icke yttrats högre än att de antagligen hörts endast af de närmast kringstående; att hurrarop och skrik höjts der och hvar bland folkmassan; att Anna Maria Engström hade för vana att tala rätt högt och att dervid gestikulera med armarna; att folkmassan ej visat trots mot polismyndigheten samt att trafiken på gatan ej hindrats af folksamlingen, utan att körande obehindradt kunnat komma fram.

Med anledning af vittnets yttrande, att vittnet ej hört polismännen högljudt uppmana folkmassan att skingra sig, utan att vittnet endast sett dem gå af och an bland folket, förklarade åklagaren, att då vittnet ej varit närvarande vid det tillfälle, som afsåges i målet vittnet ej gerna kunde yttra sig om polismännens åtgärder vid samma tillfälle.

Derefter fick 2:o Kristoffersson förekomma, hvarvid han berättade, att vittnet ofvanberörda dag på e.m. varit tillsammans med Edman och tvenne andra personer; att då vittnet och hans sällskap kommit utanför utskänkningsstället vid Schéelegatan vittnet iakttagit att en mängd folk uppehållit sig å trottoiren mellan utskänkningsstället och Kungsholmstorg och att tre eller fyra arbetare stått utanför utskänkningsstället och sjungit; att då folk började samlas omkring arbetarne, tvenne polismän kommit fram och sagt till dem att hålla sig tysta, hvarefter sången för en stund upphört; att vittnet med sällskap derefter begifvit sig in på utskänkningsstället, hvarest de sedan uppehållit sig 3-5 minuter; att då vittnet med sällskap kommit ut på gatan igen, flere personer samlat sig och ett större antal polismän kommit till platsen; att sedan vittnet och hans sällskap gått öfver till motsatta trottoiren, Anna Maria Engström, som vittnet ej förut känt, kommit fram till Edman och talat med honom om demonstrationerna föregående Söndag; att Anna Maria Engström dervid yttrat: ”Lefve den allmänna rösträtten och qvinnans medborgarrätt”. Att dessa ord, som hon beledsagat med en gest med armarna, ej fällts med högre röst, än att vittnet, som stått alldeles bredvid, knappast kunnat uppfatta desamma; att Anna Maria Engström, utan att säga något vidare, derefter aflägsnat sig i riktning snedt öfver Handtverkaregatan, men snart vändt och gått samma gata uppåt; att vittnet och hans sällskap efter åt samma håll, hvarvid de åter sammanträffat med Anna Maria Engström; att alla derefter följts åt till huset No 27 vid Handtverkaregatan, hvarest vittnet skiljts från de öfriga och gått in i en cigarrbutik; att vittnet derefter ej sett till Anna Maria Engström; samt att Anna Maria Engström hvarken under vägen till huset No 27 Handtverkaregatan eller förut under eftermiddagen uppfört sig opassande; tilläggande vittnet på frågor af Aronsson, att vittnet ej sett, hvart Anna Maria Engström begifvit sig sedan de skiljts åt; att vittnet ej hört polismännen uppmana folkmassan att skingra sig, utan endast sett polismännen gå fram och tillbaka bland folket; att vittnet ej kunde säga hvad som varit orsaken till folksamlingen, men att vittnet trodde att de sjungande arbetarne möjligen varit anledningen dertill; att vittnet ej kunnat förmärka trots hos folkmassan gentemot polismyndigheten; samt att trafiken ej blifvit hindrad af folksamlingen, utan att körande obehindradt kunnat passera.

Upprepadt och vidkändt.

Såsom slutliga svaromål anförde Aronsson härefter följande: Folksamlingen kunde ej hänföras under begreppet upplopp. Af hvad de i målet hörda vittnena berättat framginge nämligen, att allmän ordning ej i vidare mån blifvit störd, än som vore vanligt vid folksamlingar i allmänhet. Af vittnesmålen framginge äfven, att anledningen till folksamlingen endast varit nyfikenhet. För att man skulle kunna tala om upplopp måste ett annat motiv än nyfikenheten visas ligga till grund för folksamlingen. Platsen för folksamlingen vore för öfrigt synnerligen lifligt trafikerad. Dessutom föreföllo det underligt, att, derest upplopp förelegat, ej mer än en enda person, nämligen Anna Maria Engström,

blifvit ställd under tilltal. Slutligen hade vittnena å svarandesidan intygat, att ej någon uppmaning till folkmassan såsom sådan att skingra sig förekommit. På dessa grunder bestredes ansvar för delaktighet i samt än mera för anstiftan till upplopp.

Åklagaren äfverlemnade härefter målet till Rättens pröfning under vidhållande af sina förut i målet framställda ansvarspåståenden.

Sedan jemväl Aronsson förklarar sig ej hafva något vidare att i målet andraga, tillkännagafs, att Rådhusrätten ville meddela utslag i målet torsdagen den 21 nästkommande augusti klocken 11 f. m., utan hinder af parts eller parters närvaro.

Afträdde.

In fidem
C. L. Schönmeyr

1902 den 19 Augusti

Närvarande: Desamma som senast.

S.D. Vid upprop af det den 21 nästlidne Juli senast handlagda målet emellan t.f. Stadsfiskalen Carl Gustaf Lidberg, å tjensten vägnar, å ena, samt Barberarebiträdet Ogifta Anna Maria Engström, å andra sidan, instälde sig såsom allmän åklagare t.f. Stadsfiskalen Carl Fredrik Westling, hvaremot Anna Maria Engström ej lät sig afhöra.

Sedan åklagaren på fråga förklarar sig ej hafva något att anmärka mot protokollet i målet för föregående rättegångstillfälle, afkunnades följande af Rådhusrätten vid enskild öfverläggning beslutade

Utslag.

Ehuruväl i målet är upplyst, att då måndagen den 21 april 1902 vid åttatiden på qvällen å Handtverkaregatan i närheten af Kungsholmstorg här i staden en folkmängd varit samlad som med skrik och hurrarop stört lugnet och den allmänna ordningen å platsen tilltalade Barberarebiträdet Ogifta Anna Maria Engström befunnit sig bland den församlade mängden, likväl och som det icke blifvit i målet lagligen ådagalagdt, att folkmängden genom vägran att på tillstädeskomna polismäns tillsägelser aflägsna sig eller eljest genom mot polismännen visadt trots uppträdt på sådant sätt, att upplopp, som i 10 kap. 13 § Strafflagen omförmäles, varit för handen,

finner Rådhusrätten åklagarens yrkande om ansvar å Anna Maria Engström för anstiftan till upplopp eller för deltagande i sådant brott icke kunna bifallas,

men enär Anna Maria Engström vid berörda tillfälle till folkhopen fält yttranden, med hvilka hon uppenbarligen afsett att förmå folkhopen att ej åtlyda polismännens uppmaningar till denna att skingra sig,

pröfvar Rådhusrätten i förmåga af 10 kap 14 § Strafflagen rättvist döma Anna Maria Engström att för det hon sökt förleda till ohörsamhet mot laga myndighet böta femtio kronor.

(Besvärshänvisning).

In fidem
C. L. Schönmeyr